

การสร้างสรรค์การขับร้องประสานเสียงเพลงพื้นบ้าน  
ตำบลสระกะเทียม จังหวัดนครปฐม

The Local Folk Song Creation of Sra Kathiam Community,  
Nakhon Pathom for Vocal 4 Parts Arrangement

อานนท์ ห่อสกุลสุวรรณ<sup>\*1</sup>

Arnon Hosakulsuwan<sup>\*1</sup>

Abstract

This research paper aims to study the folk song of Sra Kathiam for the process of the vocal folk song creation. The researcher used a qualitative research method in this creation. The results of the study were as follows. 1) The study of 3 songs of Sra Kathiam including 1. *Phuang Malai* is the poem prosody under the content of retort song. 2. *Prob Kai* the content describes about patriotism and used the melody of *Sri Nuan* song. And 3. *Hae Nang Maew* is have an unstable poem prosody, the melody moving on tonal inflection. The content describes about the lifestyle of locals. 2) Create the composition of Sra Kathiam suite in choral style. The song is separate for 3 movements including 1. Overture 2. Ballade and 3. Finale in the form of fast-slow-fast.

**Keywords:** Folk Song / 4 Parts / Popular Music

---

\* Corresponding author, email: arnon.hosakulsuwan@gmail.com

<sup>1</sup> อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

<sup>1</sup> Lecturer of the Department of Music Education, Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Pathom Rajabhat University

## บทคัดย่อ

วิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเพลงพื้นบ้าน ตำบลสระกะเทียม จังหวัดนครปฐม ใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์การขับร้องประสานเสียงเพลงพื้นบ้าน และเพื่อสร้างสรรค์ผลงานการขับร้องประสานเสียงเพลงพื้นบ้าน ตำบลสระกะเทียม จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยใช้วิธีการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพในการสร้างสรรค์ครั้งนี้ ผลการศึกษาพบว่า 1) ศึกษาเพลงพื้นบ้าน จำนวน 3 เพลง ได้แก่ 1.เพลงพวงมาลัย ฉันทลักษณ์เป็น “กลอนหัวเดียว” เนื้อหาของบทเพลงมีลักษณะเป็นเพลงปฐกัญ 2.เพลงปรบไก่อ เนื้อหาของเพลงเป็นการพรรณนาถึงความรักชาติบ้านเมือง ทำนองของเพลงมาจากทำนองในเพลงสีนวล และ 3.เพลงแห่นางแมว ไม่มีฉันทลักษณ์ที่แน่นอน ทำนองเดินตามพยัญชนะสูงต่ำในภาษาไทย เนื้อหาของเพลงเกี่ยวกับวิถีชีวิตของชาวบ้าน 2) การสร้างสรรค์ผลงานประพันธ์เพลงชุดสระกะเทียม ในรูปแบบการขับร้องประสานเสียง แบ่งเป็น 3 ท่อน คือ 1. โอเวอร์เจอร์ 2. บัลลาด และ 3. ฟินาเล่ ในจังหวะ เร็ว-ช้า-เร็ว อยู่ในบันไดเสียงอีแฟลตเมเจอร์

**คำสำคัญ:** เพลงพื้นบ้าน / ประสานเสียง 4 แนว / เพลงสมัยนิยม

## ความสำคัญและที่มา

จังหวัดนครปฐมเป็นจังหวัดที่มีมรดกทางธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สืบทอดกันมาเป็นเวลานาน มีมรดกทางธรรมชาติ มรดกทางโบราณวัตถุ มรดกทางโบราณสถาน นอกจากนี้ยังมีมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นอีกมากมาย เช่น ศิลปวัฒนธรรม ด้านดนตรีนาฏศิลป์ การละเล่นพื้นบ้าน ความเชื่อประเพณีที่เป็นลักษณะเฉพาะท้องถิ่น ซึ่งแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่

การละเล่นพื้นบ้านเป็นอีกหนึ่งวัฒนธรรมท้องถิ่น ที่สร้างความสนุกสนานรื่นเริงบันเทิงใจ และผ่อนคลายความเครียดจากการทำงานและเป็นการออกกำลังกาย แบ่งออกเป็นการเล่นที่มีกติกา และการเล่นที่ไม่มีกติกา มีทั้งการละเล่นที่มีบทร้องและไม่มีบทร้องประกอบ บางทีมีท่ารำประกอบ เพื่อให้เกิดความงดงามสนุกสนาน ซึ่งการละเล่นเหล่านี้มีทั้งของเด็กของของผู้ใหญ่<sup>2</sup>

ตำบลสระกะเทียม มีบทเพลงพื้นบ้านอยู่หลายชนิด เช่น เพลงพวงมาลัย เป็นบทเพลงที่นิยมร้องเล่นกันทั่วไปในเทศกาลตรุษสงกรานต์ โดยใช้เป็นเพลงประกอบการเล่นลูกช่วงซึ่งฝ่ายผู้จะต้อง

<sup>2</sup> Document Management and Archival Policy, *Culture, Historical Development, Identity and Wisdom in Nakhon Pathom* (Bangkok: Kurusapa Printing, 1999), 148. (in Thai)

ออกมารำ อีกเพลงที่เป็นที่รู้จักในตำบลสระกะเทียมคือ *เพลงปรบไก่อ* บ้านสระกะเทียม เป็นเพลงร้องพื้นบ้านที่เป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของชาวบ้านตำบลสระ “เพลงวง” นิยมเล่นเฉพาะผู้หญิง เป็นเพลงร้องส่งให้พี่พาทย์รับ นอกจากจะมีการปรบมือให้จังหวะกับการรำแล้ว ยังมีวงพี่พาทย์ประกอบอีกด้วย บทเพลงพื้นบ้านประเภทต่าง ๆ ล้วนมาจากวิถีชีวิตประจำวันของผู้คนในพื้นที่นั้น ๆ เช่น *เพลงกล่อมลูก* นำมาร้องเวลาเด็กร้องไห้หรือเพื่อกล่อมให้เด็กหลับ เป็นต้น เพลงพื้นบ้านมีการสืบทอดโดยวิธี मुखपाठ ในปัจจุบันนี้ แม้ผู้คนจะเติบโตมาในพื้นที่วัฒนธรรมนั้น ๆ แต่ความจริงแล้วก็เติบโตมาพร้อมกับเทคโนโลยีเช่นกัน วิถีชีวิตของมนุษย์นั้นเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีซึ่งเกิดขึ้นและพัฒนามานาน ช่วยให้การดำรงชีวิตของมนุษย์ง่ายขึ้น และถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลาย ต่อเนื่องจนกลายเป็นวัฒนธรรมใหม่

เพลงพื้นบ้านเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่แสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาทางด้านภาษาของคนไทย และมีท่วงทำนองดนตรีที่เป็นเอกลักษณ์สะท้อนสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ความเชื่อ ประเพณี ตลอดจนวิถีชีวิตประจำวัน ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน และบางครั้งยังใช้เป็นสื่อในการอบรมสั่งสอนคิดอ่านให้แก่สังคม เพลงพื้นบ้านเป็นวัฒนธรรมดนตรีเก่าแก่สืบทอดมาจากปากต่อปากหลายชั่วอายุคน มีทำนองเรียบง่าย มีการซ้ำคำ ซ้ำวรรค ซ้ำโครงสร้าง ซ้ำจังหวะ ที่เรียกว่า Isorhythmic Design หมายถึงรูปแบบการสัมผัสจังหวะซึ่ง มีการใช้ครั้งแรกที่ฝรั่งเศส (French motets) ในศตวรรษที่ 13<sup>3</sup>

ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้วิถีชีวิตของคนในสังคมต่าง ๆ มีความเป็นอยู่ที่สะดวกสบายมากยิ่งขึ้น การรับอิทธิพลจากภายนอกสังคม หรือวัฒนธรรมต่างประเทศ ทำให้คนในสังคมที่มีวัฒนธรรมดั้งเดิมอยู่ก่อนแล้วหันมาสนใจวัฒนธรรมใหม่ การรับรู้ทางด้านดนตรีก็เช่นเดียวกัน คนในสังคมไทยหันมานิยมฟังดนตรีตะวันตกหรือดนตรีสมัยใหม่ ซึ่งเป็นดนตรีที่เข้าถึงอารมณ์เพลงได้ง่าย มีการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีเพื่อให้เพลงมีความไพเราะและสมบูรณ์แบบมากขึ้น และมีการเรียบเรียงเสียงประสานให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา ต่างกับเพลงพื้นบ้านที่ไม่ได้มีลักษณะดังกล่าว รวมไปถึงการที่เพลงพื้นบ้านขาดผู้พัฒนาเทคโนโลยีทางด้านสื่อ จึงเป็นการยากที่คนในสังคมปัจจุบันจะมีโอกาสเข้าถึงเพลงพื้นบ้านได้ ผู้วิจัยคิดว่าลักษณะดังกล่าวเป็นปัญหา มีผลทำให้การละเล่นและเพลงพื้นบ้านค่อย ๆ เลือนหายไปตามกาลเวลา

<sup>3</sup> Michael Lanford, “A Reevaluation of Isorhythm in the “Old Corpus” of the Montpellier Codex,” accessed September 20, 2021, <https://symposium.music.org/>

ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างบทประพันธ์ใหม่สำหรับการร้องประสานเสียง โดยการศึกษาบทเพลงพื้นบ้านต่าง ๆ ในตำบลสระกะเทียม และเลือกมา 3 บทเพลง เพื่อนำมาสร้างสรรค์เป็นบทเพลงชุดสระกะเทียมและสร้างสรรค์ผลงานออกมาในรูปแบบการขับร้องประสานเสียง จัดวางโครงสร้างของเพลงให้มีความเป็นเพลงสมัยนิยม เพื่อให้เยาวชนรุ่นใหม่เข้าถึงบทเพลงพื้นบ้านในรูปแบบที่ทันสมัย เข้าใจถึงอารมณ์เพลงได้ง่ายขึ้น ทั้งยังใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ในรายวิชาการประพันธ์ดนตรี การเรียบเรียงเสียงประสานให้นักศึกษา และบุคคลที่สนใจศึกษาเกี่ยวกับดนตรี อีกทั้งเป็นส่วนช่วยในการฝึกฝนทักษะทางด้านดนตรีโดยใช้บทเพลงพื้นบ้านเป็นสื่อ งานวิจัยนี้จะเป็นส่วนสำคัญในการอนุรักษ์เพลงพื้นบ้านให้คงอยู่กับชุมชนต่อไป

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเพลงพื้นบ้าน ตำบลสระกะเทียม จังหวัดนครปฐม ใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์บทประพันธ์สำหรับการขับร้องประสานเสียงเพลงพื้นบ้าน
2. เพื่อสร้างสรรค์บทประพันธ์สำหรับการขับร้องประสานเสียงเพลงพื้นบ้าน ตำบลสระกะเทียม จังหวัดนครปฐม

### ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การสร้างสรรค์การขับร้องประสานเสียงเพลงพื้นบ้านตำบลสระกะเทียม จังหวัดนครปฐม มีขอบเขตในการศึกษาวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านข้อมูลพื้นฐาน โดยศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์
2. ขอบเขตด้านการสร้างสรรค์ โดยศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการเรียบเรียงเสียงประสานบทเพลงพื้นบ้าน ตำบลสระกะเทียม จังหวัดนครปฐม
3. การเรียบเรียงทำนองประสาน 4 แนว เป็นการสร้างสรรค์เสียงประสานขึ้นมาใหม่ตามหลักทฤษฎีดนตรีสากล

### วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการสร้างสรรค์การขับร้องประสานเสียงเพลงพื้นบ้านตำบลสระกะเทียม จังหวัดนครปฐมเป็นการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยกำหนดวิธีวิจัยดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านเพลงพื้นบ้านในตำบลสระกะเทียม จังหวัดนครปฐม โดยผู้เชี่ยวชาญคือ ประชาญ์ชาวบ้าน พ่อเพลง แม่เพลง ครูเพลง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสัมภาษณ์อาสาสมัครวิจัย และหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย โดยใช้แบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัย (IOC) กับบทสัมภาษณ์
3. การรวบรวมข้อมูลและการเก็บข้อมูล เป็นการเก็บข้อมูลภาคสนาม สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านเพลงพื้นบ้าน ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ ตำรา งานวิจัยบทความวารสาร และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้
4. การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้ศึกษาและรวบรวม มาวิเคราะห์ถึงรูปแบบของเพลง และอัตลักษณ์ของเพลง เพื่อใช้ในการสร้างสรรค์ทำนอง
5. การสร้างสรรค์และเรียบเรียงผลงานการประพันธ์ วางโครงสร้างของเพลงโดยสร้างเป็นเพลงชุด แบ่งเป็น 3 ท่อน ท่อนละ 1 บทเพลง และนำข้อมูลที่วิเคราะห์มาสร้างสรรค์ผลงานเรียบเรียงทำนองให้มีรูปแบบที่แน่นอนมากขึ้น การสร้างเสียงประสาน 4 แนว โดยใช้ทฤษฎีดนตรีตะวันตก
6. การสรุปและนำเสนอผลงาน ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาสรุปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยนำเสนอผลงานในรูปแบบการเสนอผลงานในที่ประชุมวิชาการระดับนานาชาติ เอกสารทางวิชาการ

### ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้องค์ความรู้จากเพลงพื้นบ้านตำบลสระกะเทียม สำหรับการสร้างสรรค์ผลงานทางดนตรี เพื่อเป็นแนวคิดในการต่อยอดเพลงพื้นบ้านให้ผู้สนใจในชุมชน
2. ได้สร้างสรรค์การขับร้องประสานเสียงเพลงพื้นบ้านตำบลสระกะเทียม จังหวัดนครปฐม เพื่อให้ชุมชนได้รู้ถึงการขับร้องประสานเสียงในรูปแบบดนตรีตะวันตกโดยผ่านบทเพลงพื้นบ้าน
3. เกิดประโยชน์ต่อชุมชนในด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม

### สรุปและอภิปรายผล

เพลงพื้นบ้านจังหวัดนครปฐม ไม่ได้มีลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ชัดเจน เป็นบทเพลงพื้นบ้านที่นิยมเล่นกันในแถบภาคกลางทั่วไป มีชื่อเพลงเหมือนกัน แต่สิ่งที่แตกต่างกันคือเนื้อร้อง ซึ่งพ่อเพลง แม่เพลงในพื้นที่นั้น ๆ ได้ทำการแต่งเนื้อร้องใหม่ จึงกลายเป็นเพลงพื้นบ้านในที่สุด

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาบทเพลงพื้นบ้านตำบลสระกะเทียม พบว่ามีพ่อเพลงแม่เพลงที่มีชื่อเสียงมากมาย เช่น นายเปาะ อรชร นางสนิท อรชร นางขุนทอง สุขประเสริฐ นางกุหลาบ เครืออยู่ และนายละมุน เครืออยู่

คุณเอก นาวิกมูล กล่าวถึงเพลงพื้นบ้าน ตำบลสระกะเทียม เท่าที่พบข้อมูลขณะนั้นมี 8 ชนิด คือ เพลงสงค่อลำพวน เพลงปรบไก่ เพลงพวงมาลัย เพลงฉ่อย เพลงทรงเครื่อง เพลงแห่นางแมว เพลงเข้าทรงต่างๆ และเพลงสำหรับเด็ก คือ เพลงกล่อมเด็ก เพลงปลอบเด็ก เพลงเด็กเล่น<sup>4</sup>

การสร้างสรรค์ผลงานการขับร้องประสานเสียงเพลงพื้นบ้าน ตำบลสระกะเทียม จังหวัดนครปฐม ใครครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมบทเพลงในตำบลสระกะเทียมมา 3 บทเพลง เพื่อสร้างสรรค์ผลงานเพลงชุดสระกะเทียม (Srakathiam Suite) มีทั้งหมด 3 ท่อนประกอบด้วย ท่อนโอเวอร์เจอร์ (Overture) ท่อนบัลลาด (Ballade) และท่อนฟิแนเล (Finale)

### โอเวอร์เจอร์

โอเวอร์เจอร์ (Overture) คือเพลงโหมโรง หมายถึงเพลงที่ใช้เบิกโรง เรียกผู้คนเข้ามาชมการแสดง และอัญเชิญสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายมาชุมนุมในงานเพื่อความเป็นสิริมงคล ความหมายอีกอย่างหนึ่งของเพลงโหมโรง คือ เป็นการให้เสียงแก่ผู้ขับร้อง เพราะการขับร้องของไทยจะไม่มีท่อนนำ ดังนั้นผู้ขับร้องจะต้องมีหลักที่จะยึดเหนี่ยวไว้ในใจ ท่อนโอเวอร์เจอร์นี้ผู้วิจัยเลือกใช้เพลงพวงมาลัย ซึ่งเพลงมีด้วยกัน 2 ท่อน ลักษณะ ซ้ำ เร็ว ตามลำดับ มีการกล่าวถึงการไหว้ครู และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และเป็นเพลงปฏิพากย์ระหว่างชายหญิงด้วย

เป็นบทเพลงที่นิยมร้องเล่นกันทั่วไปในเทศกาลต่าง ๆ ผู้เล่นมีสองฝ่าย ฝ่ายหญิงและชาย จำนวนเท่ากัน ต่างฝ่ายต่างมีพ่อเพลงและแม่เพลงของตน มีคนอื่น ๆ ช่วยเป็นลูกคู่ปรบมือรับเป็นจังหวะพร้อม ๆ กัน และคอยรับเนื้อเพลงที่พ่อเพลงและแม่เพลงฝ่ายตนจะลง<sup>5</sup>

เพลงพวงมาลัยเป็นเพลงเก่า เป็นเพลงที่นิยมเล่นกันในแถบภาคกลางทั่วไป แต่ความแตกต่างในเนื้อร้อง ซึ่งมีเนื้อร้องอยู่ 2 รูปแบบ คือเพลงสั้น หมายถึงเพลงสำเร็จรูปที่ใช้การจดจำ คือมีเนื้อร้องอยู่แล้ว และเพลงยาว หมายถึงเพลงชนิดที่ต้องร้องโต้ตอบกันในทันที ดังนั้น เพลงยาวจึงต้องมีคนที่เป่าเพลงมาช่วยนำ แต่ในที่สุดก็ได้ชื่อเหมือนกันคือเพลงพวงมาลัย<sup>6</sup>

<sup>4</sup> Anake Nawigamune, "Sra Kathiam Folk Song," in *Thailand Cultural Centre, Folk Culture Issue*, ed. Sujit Wongtate, Anake Nawigamune and Janphop Jobkraboun (Bangkok: Paisarnsilp printing, 1986), 18. (in Thai)

<sup>5</sup> Document Management and Archival Policy, 153. (in Thai)

<sup>6</sup> Anake Nawigamune, "Pleng Nok Satawat," (Bangkok: Phetchaburi Printing, 1980), 196. (in Thai)

ฉันทลักษณ์ของเพลงพวงมาลัย สร้างขึ้นมาจากกลอนประเภท “กลอนหัวเดียว” ซึ่งเป็นกลอนที่มีบาทละ 2 วรรค โดยคำลงท้ายในแต่ละบาทจะมีตัวสะกดหรือเสียงสระคล้ายกัน และคำสุดท้ายในวรรคแรกของบาทจะสัมผัสกับสระหรือตัวสะกดที่คล้ายกันระหว่างวรรคที่ 2

ท่อนโอเวอร์เจอร์จะแบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือช่วงบทเพลงไหว้ครูซึ่งเป็นท่อนช้า และช่วงที่ 2 คือท่อนปฏิพากย์เป็นท่อนเร็ว ในท่อนนี้ผู้วิจัยได้สร้างสรรค์บทเพลงให้อยู่ในบันไดเสียง E<sup>b</sup> Major เนื่องจากเป็นบันไดเสียงที่มีระดับเสียงพอดี ไม่สูงเกินไปสำหรับโซปราโน มีโครงสร้างดังนี้

**Table 1** Overture part structure

| Overture              |             |                       |           |                       |                       |             |
|-----------------------|-------------|-----------------------|-----------|-----------------------|-----------------------|-------------|
| Part I                | Part II     |                       |           |                       |                       |             |
| mm. 1-33              | mm. 34-49   | mm. 50-65             | mm. 66-97 | mm. 98-113            | mm. 114-145           | mm. 146-163 |
| 1 <sup>st</sup> theme | Intro       | 1 <sup>st</sup> theme | Chorus    | 2 <sup>nd</sup> theme | 3 <sup>rd</sup> theme | Outro       |
| Tempo ♩=60            | Tempo ♩=150 |                       |           |                       |                       |             |
| Eb Major scale        |             |                       |           |                       |                       |             |

ท่อนแรกเป็นท่อนช้าใช้ความเร็วที่ตัวดำเท่ากับ 60 BPM ซึ่งมีความช้ามากจึงสามารถที่จะแสดงรูปแบบของทำนองและเสียงประสานออกมาได้ดี ในท่อนโหมโรงจะเป็นการประพันธ์ทำนองใหม่ ซึ่งอยู่ในบันไดเสียง E<sup>b</sup> Major เริ่มเพลงมาด้วยคำว่า “ลอยมาก็ลอยไป” ซึ่งเป็นลักษณะเด่นของเพลงพวงมาลัย โครงสร้างทำนองหลักในท่อนโอเวอร์เจอร์จะเป็นการใช้บันไดเสียงมาสร้างเป็นทำนองหลักอยู่เสมอ และเสียงประสานนั้นจะคุมโทนอยู่ในบันไดเสียง E<sup>b</sup> Major

**Example 1** Overture part, mm. 9-14

ท่อนโอเวอร์เจอร์ มีการเดินทำนองประสานในหลายรูปแบบ จาก Ex.1 ในกรอบที่ 1 เป็นการดำเนินทำนองประสานแบบพาราเรล (Parallel Motion) คือ การที่ทำนอง 2 แนวเคลื่อนที่พร้อมกันในชั้นคู่เดียวกันมีระยะห่างระหว่างโน้ตเท่ากัน<sup>7</sup> โดยสังเกตจากแนวโซปราโนและเบสจะขนานกันเป็นคู่ 8 นอกจากนี้ยังมีการดำเนินทำนองแบบคอนทรารี่ (Contrary Motion) คือ การที่ทำนอง 2 แนวเคลื่อนที่ไปในทางตรงกันข้าม โดยใน Ex.1 กรอบที่ 2 แนวโซปราโนวิ่งขึ้น แนวเบสวิ่งลง

#### Example 2 Overture part, mm. 1-6

The image shows a musical score for four voices: Soprano, Alto, Tenor, and Bass. The music is in 4/4 time and has a key signature of two flats (B-flat and E-flat). A box highlights measures 1-2, and another box highlights measures 5-6. The Soprano and Alto parts are in the treble clef, while the Tenor and Bass parts are in the bass clef. The Soprano and Alto parts move in parallel motion in measures 1-2, and the Tenor and Bass parts move in contrary motion in measures 5-6.

การเรียบเรียงเสียงประสานในท่อนแรก จะดำเนินไปพร้อม ๆ กับทำนองหลัก โดยใช้โน้ตนอกคอร์ดมากขึ้นเพื่อเพิ่มสีสันให้เสียงประสาน ดังเช่น Ex.2

การเรียบเรียงเสียงประสานในท่อนแรก จะดำเนินไปพร้อม ๆ กับทำนองหลัก โดยใช้โน้ตนอกคอร์ดมากขึ้นเพื่อเพิ่มสีสันให้เสียงประสาน ดังเช่น Ex.2 ห้องที่ 3 จะประกอบด้วยโน้ต D B<sup>b</sup> E<sup>b</sup> F ในแนวตั้ง โครงสร้างของเสียงประสานในห้องนี้คือคอร์ด B<sup>b</sup> Major โดยมีโน้ตนอกคอร์ดคือตัว E<sup>b</sup> เป็นโน้ตซัสเพนชัน (suspension 4) ที่ไม่วิ่งเข้าคอร์ด

ในห้องที่ 5 จาก Ex.2 แนวเบสเป็นโน้ตแพดเดิลโทน (Pedal tone) หรือ แพดเดิลพอยท์ (Pedal Point) คือเสียงประสานที่วิ่งผ่านคอร์ดต่าง ๆ โดยไม่เปลี่ยนเสียง ซึ่งเริ่มจากโน้ตที่อยู่ใน

<sup>7</sup> Samuel Chase, "A Guide to the Types of Motion in Music," accessed November 20, 2022, <https://hellomusictheory.com/>

คอร์ดและเข้าสู่โน้ตนอกคอร์ด มักพบเจอในแนวเบส โดยคำว่าแพดเดิล (Pedal) มาจากแป้นเหยียบในเครื่องดนตรีออร์แกน (Organ)<sup>8</sup>

จาก Table 1 เริ่มเข้าสู่ท่อนเร็วในท่อนที่ 34 มีความเร็วอยู่ 150 BPM และมีการเพิ่มแนวโซปราโนและเทเนอร์มาอย่างละ 1 แนว ซึ่งเป็นการร้องเดี่ยว เปรียบเสมือนแม่ครูและพ่อครู อยู่ในบันไดเสียง E<sup>b</sup> Major รูปแบบคอร์ดจะวนอยู่ 4 คอร์ด คือคอร์ด I-vi-IV-V และมีการเพิ่มเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ

ทำนองเดิมในเพลงพวงมาลัย เป็นการร้องที่เหมือนการท่องกลอนและมีสัดส่วนของจังหวะและระดับเสียงของทำนองที่ไม่แน่นอน ผู้วิจัยจึงได้ประพันธ์ขึ้นจากระดับเสียงของพญานาไทย ที่มีพญานาเสียงสูง เสียงกลาง และเสียงต่ำ และใช้รูปประโยคจากการแบ่งวรรคของเพลงพวงมาลัย

ท่อนโอเวอร์เจอร์ในหลาย ๆ ช่วง มีการใช้ทำนองสอดประสาน หรือ Counterpoint เป็นการสร้างทำนองใหม่ขึ้นมาล้อกับทำนองหลักเพื่อให้เกิดรูปแบบของคำถามและคำตอบ หรือใช้การสะท้อนทำนอง เป็นการบรรเลงทำนองซ้ำตามทำนองหลัก ดัง Ex.2

### Example 3 Overture part, mm. 80-87

The image shows a musical score for four voices: Soprano, Alto, Tenor, and Bass. The key signature is one flat (B-flat major or E-flat minor) and the time signature is 4/4. The score covers measures 80 to 87. The Soprano part is labeled 'Melody' and the Tenor part is labeled 'Echo melody'. The lyrics are: eer ra hoie loy mar loy mar kor loy pai.

Ex.3 ประพันธ์ในรูปแบบการสะท้อนทำนอง หรือ Echo โดยมีทำนองหลักเป็นแนวโซปราโนกับอัลโต และทำนองสะท้อนเป็นแนวเทเนอร์และเบส (พิจารณาจากกรอบสี่เหลี่ยมใน Ex.3) ในท่อนนี้มีการสร้างทำนองใหม่ โดยอาศัยคำร้อง “เออระเหยลอยมา ลอยมาก็ลอยไป” (eer ra hoie loy

<sup>8</sup> Robert Hutchinson, “Music Theory for the 21<sup>st</sup> Century Classroom,” accessed November 27, 2022, <https://musictheory.pugetsound.edu/>

mar loy mar kor loy pai) จากเพลงต้นฉบับ ซึ่งมีการใช้เนื้อร้องนี้ขึ้นซ้ำในทุก ๆ ท่อน ผู้วิจัยจึงนำคำร้องนี้มาใช้เป็นทำนองหลักในท่อนนี้

### บัลลาด

บัลลาด หรือ Ballade หมายถึงเพลงลำนำ เป็นเพลงที่มีลักษณะช้า เพลงบรรยายโวหาร หรือ พรรณนาในเรื่องราวต่าง ๆ โดยส่วนมากเป็นการใส่ทำนองเข้าไปในบทกวี ผู้วิจัยเลือกบทเพลงปรบไกวเป็นท่อนบัลลาด ในเพลงนี้ ซึ่งเป็นเพลงช้าเช่นเดียวกัน

*เพลงปรบไกว* บ้านสระกระเทียม เป็นเพลงร้องพื้นบ้านที่เป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของชาวบ้านตำบลสระกระเทียม อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “เพลงวง” คือการตั้งวงด้วยการยกมือซ้ายขึ้นรำในคำแรกของการร้อง ลักษณะพิเศษของ*เพลงปรบไกว*บ้านสระกระเทียมที่แตกต่างจากถิ่นอื่น คือนิยมเล่นเฉพาะผู้หญิงเป็นเพลงร้องส่งให้พี่พาทย์รับมีเพลงและทำรำที่เป็นแบบแผน<sup>9</sup>

ฉันทลักษณ์ใน*เพลงปรบไกว*นั้นจะมีสัมผัสที่สิ้นสุดในบาทเดียว ซึ่งมีสัมผัสระหว่างวรรคแรกกับวรรคที่สอง โดยคำสุดท้ายของวรรคแรกจะสัมผัสกับคำในระหว่างวรรคที่สอง

ผู้วิจัยได้แบ่งโครงสร้างของเพลงออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นทำนองที่คล้ายคลึงกับ*เพลงปรบไกว*ต้นฉบับ และส่วนที่ 2 เป็นการสร้างทำนองขึ้นมาใหม่ให้เข้ากับรูปแบบของคอร์ดใช้บันไดเสียง E<sup>b</sup> Major และใช้จังหวะ 4/4 การสร้างสรรค์ท่อนบัลลาด โครงสร้างของเพลงดังนี้

**Table 2** Ballade part structure

| Ballade                    |                       |            |                       |                       |                       |                       |
|----------------------------|-----------------------|------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| mm. 1-14                   | mm. 15-40             | mm. 41-48  | mm. 49-66             | mm. 66-74             | mm. 75-86             | mm. 87-95             |
| Intro                      | 1 <sup>st</sup> theme | transition | 2 <sup>nd</sup> theme | 3 <sup>rd</sup> theme | 1 <sup>st</sup> theme | 2 <sup>nd</sup> theme |
| Tempo ♩=70                 |                       |            |                       |                       |                       |                       |
| E <sup>b</sup> Major scale |                       |            |                       |                       |                       |                       |

ท่อนบัลลาด มีจังหวะ 70 BPM เป็นเพลงที่มีความช้า เริ่มมาด้วยการเดี่ยวเปียโนประกอบและมีประสานเสียง 4 แนวร้องประสาน มีเนื้อร้องว่า “ลอยมาก็ลอยไป” ซึ่งเป็นการเริ่มต้นและแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างเพลง*พวงมาลัย*และ*เพลงปรบไกว*ที่นำมาเรียบเรียงเป็นเพลงชุดเดียวกัน

<sup>9</sup> Wisdom and Cultural Heritage, “Pleng Prob Kai (Pleng Wong),” accessed April 1, 2021, <http://ich.culture.go.th/> (in Thai)

**Example 4** Ballade part, mm. 14 - 20

14

Solo Soprano

dern er - dern - er - tarm phu num jongchuea fung - tee tan bork er -

Soprano

Ha similar

Alto

Ha similar

Tenor

Ha similar

Bass

Ha similar

ทำนองหลักของท่อนบัลลาดมีการเอื้อนคำและเอื้อนทำนองตามลักษณะการร้องเพลงไทยเดิม ดังเช่นทำนองเออ (er) ใน Ex.4 ในกรอบสี่เหลี่ยมจะเป็นลักษณะของการเอื้อนคำ คือการเคลื่อนที่ของทำนองจากคำร้องก่อนหน้า และในกรอบวงกลมเป็นการเอื้อนทำนอง คือการเคลื่อนที่ของทำนองโดยไม่มีเนื้อร้อง ท่อนบัลลาดเริ่มต้นทำนองหลักในครั้งที่ 14 ของเพลง เป็นการร้องเดี่ยวแนวโซปราโนซึ่งเปรียบเป็นแม่เพลงและประสานเสียง 4 แนวเป็นการร้องในรูปแบบของเสียงประสาน

ตาม Table 2 ท่อนเชื่อม (transition) ในครั้งที่ 47 - 48 จะมีการใช้คอร์ดในลักษณะที่เป็นแบบแผน (Chord pattern) เริ่มต้นด้วย I-V-vi-iii-IV-I-ii-V

**Example 5** Ballade part, mm. 41 - 44

41

Soprano

noy noy noy noy

Alto

noy noy noy noy

Tenor

noy noy noy noy

Bass

noy noy noy noy

จาก Ex.5 รูปแบบของทำนองเป็นการสอดประสาน (Counterpoint) ระหว่างโซปราโน อัลโต และใช้คำร้องว่า “นอย (noy)” เนื่องจากเป็นคำเอื้อนจากท่อนก่อนหน้า ผู้วิจัยจึงนำคำนี้มาใช้ในท่อนเชื่อม (พิจารณาจากกรอบสี่เหลี่ยมใน Ex.5)

แนวเบสในท่อนนี้ ในช่วงแรกจะเป็นการเดินเบสตามรูปแบบของคอร์ด แต่ในช่วงที่ 2 นั้น เป็นการเดินเบสในรูปแบบของบันไดเสียง จาก Ex.6 ในกรอบด้านล่าง เป็นแนวการเดินเบสในรูปแบบของบันไดเสียงขาลงไล่จาก E<sup>b</sup>-D-C-B<sup>b</sup>-A<sup>b</sup>-G-F จากนั้นจบที่คอร์ด 5 คือ B<sup>b</sup> ซึ่งการเดินเบสในรูปแบบนี้ จะทำให้โครงสร้างคอร์ดเปลี่ยนไปโดยมีโน้ตพลิกกลับบางคอร์ด ดัง Ex.6

#### Example 6 Ballade part, mm. 49 - 52

จาก Ex.6 คือทำนองหลักที่ 2 (ตาม Table 2) ของท่อนบัลลาด ดำเนินทำนองตามรูปแบบของคอร์ด โดยเน้นไปที่จังหวะตก เพื่อให้เกิดความรู้สึกเข้มข้น ปลุกใจ ฮึกเหิม เนื่องจากเนื้อหาของบทเพลงได้กล่าวถึงความรักชาติบ้านเมือง แต่ด้วยรูปแบบของคอร์ดแพทเทิร์นนี้ ทำให้ทำนองที่แข็งแกร่งดูอบอุ่นมากยิ่งขึ้น และทำนองใน Ex.5 ก็เป็นทำนองเดียวกับทำนองหลักใน Ex.6 ด้วยเช่นกัน

**Example 7** Ballade part, mm. 41 - 44 Soprano and Alto part

The image shows a musical score for Soprano and Alto parts, measures 41-44. The Soprano part is in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat) and a 4/4 time signature. A box highlights a measure where a note is labeled 'NT' (Neighboring tone). The Alto part is also in treble clef with the same key signature and time signature. A box highlights a measure where a note is labeled 'PT' (Passing tone).

ท่อนบัลลาด มีโน้ตนอกคอร์ดอยู่มากตามแนวทำนอง เช่น Ex.6 ในตัว E ในกรอบวงกลมคือ ซัสเพนชัน (suspension) นอกจากนี้ยังมีโน้ตนอกคอร์ดอื่น ๆ ตาม Ex.7 คือโน้ตเคียง (Neighboring tone) คือ โน้ตที่เคลื่อนที่ออกจากตัวเดิมและเคลื่อนที่กลับมาที่โน้ตตัวเดิม โน้ตผ่าน (Passing tone) คือ โน้ตที่เชื่อมต่อระหว่างโน้ต 3 ตัว เป็นหนึ่งในโน้ตนอกคอร์ดที่นิยมใช้กันมาก เพราะเป็นการสร้าง การเคลื่อนที่ไปในทางเดียว ทำให้เกิดทำนองที่ฟังสบายคาดเดาทิศทางได้<sup>10</sup>

**พินาเล่**

พินาเล่ (Finale) เป็นภาษาฝรั่งเศสที่มีความหมายเดียวกับภาษาอังกฤษ “ไฟนอล” (Final) แปลว่าสุดท้าย นอกจากนี้ยังมีความหมายถึงทำนองสุดท้ายซึ่งเหมาะสำหรับท่อนสุดท้ายของเพลง โดย ท่อนนี้ผู้วิจัยได้ทำเพลงแห่งนางแมวมาใช้ในท่อนนี้

เพลงแห่งนางแมว เป็นเพลงที่ใช้ในงานประเพณีแห่หางแมว ซึ่งเป็นประเพณีอยู่คู่กับชาวไทย มาอย่างยาวนาน ชาวบ้านนั้นเชื่อว่าพิธีแห่หางแมวนั้นจะช่วยให้ฝนตก หรือเรียกอีกอย่างว่าพิธีขอฝน ซึ่งฝนนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญมากในประเทศที่มีอาชีพหลักคือเกษตรกร วันใดที่ฝนหยุดตกหรือไม่ตกตาม ฤดูกาลจะทำให้เร่ร่อนแห้งแล้ง น้ำไม่เพียงพอต่อการใช้งานในการเกษตรกรรม จึงต้องทำพิธีแห่หางแมว

ฉันทลักษณ์การสัมผัสคล้องจองนั้น เพลงแห่งนางแมวนี้นี้มีการสัมผัสคำที่ค่อนข้างแปลก มีสัมผัสที่ต่างกักัน หรือไม่มีสัมผัสเลย แต่สิ่งที่เห็นได้ชัดคือการสัมผัสจะเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ มีการ สอดแทรกกลอนสี่ในบางช่วง เพลงนี้ไม่ได้เป็นการร้องแบบมีทำนอง จะเป็นการอ่านกลอนให้เข้ากับ จังหวะปรบมือ มีการเคลื่อนที่ของทำนองตามเสียงของพยัญชนะไทยที่เป็นพยัญชนะเสียงสูง เสียงกลาง และเสียงต่ำ

ท่อนพินาเล่ แบ่งเป็น 2 ท่อนย่อย ๆ ท่อนแรกเป็นท่อนนำเข้าสู่เพลง (Intro) มีการร้องคำว่า “น้อย” เป็นเนื้อเพลงในท่อนเข้า แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างเพลงปรบไก่ และเพลงแห่งนางแมว

<sup>10</sup> Kaitlin Bove, “Non-Harmonic Tones,” accessed November 20, 2022, <https://kaitlinbove.com/>

ในส่วนของท่านที่ 2 จะเริ่มในท่อนที่ 37 ซึ่งมีจังหวะที่เร็วและสนุกสนาน โดยท่อนพินาเลอยู่บันไดเสียง E<sup>b</sup> Major และอัตราส่วนจังหวะ 4/4 การสร้างสรรค์ โครงสร้างของเพลงดังนี้

**Table 3** Finale part structure

| Finale                     |                       |           |                       |                       |                       |             |
|----------------------------|-----------------------|-----------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-------------|
| mm. 1-36                   | mm. 37-60             | mm. 61-68 | mm. 69-84             | mm. 85-92             | mm. 93-100            | mm. 101-109 |
| Intro                      | 1 <sup>st</sup> theme | Chorus    | 2 <sup>nd</sup> theme | 3 <sup>rd</sup> theme | 4 <sup>th</sup> theme | Chorus      |
| Tempo ♩=90                 | Tempo ♩=120           |           |                       |                       |                       |             |
| E <sup>b</sup> Major scale |                       |           |                       |                       |                       |             |

ในท่อนนำเสนอ ความเร็วในท่อนนี้อยู่ในจังหวะตัวดำเท่ากับ 90 BPM เริ่มมาด้วยเสียงกลองใหญ่ตีสลับกับขอบกลอง และตามด้วยการร้องประสานเสียงในบันไดเสียง C minor ทำให้มีความรู้สึกโศกเศร้า บรรยายถึงความแห้งแล้ง จากนั้นในแนวเดี่ยวเทเนอร์ มีการใช้คำร้องในทำนองเป็นประโยคว่า “นางแมวเอ๋ย เออเอ๋ยนางแมวเอ๋ย” ต่อด้วยคำว่า “เทลมาฝนเทลมา” ในแนวของเดี่ยวโซปราโน ทั้งสองประโยคนี้นี้เป็นเนื้อร้องที่อยู่ในบทเพลงแห่งนางแมว

ตาม Table 3 ตั้งแต่ท่อนที่ 37 ของท่อนพินาเลจังหวะความเร็วตัวดำเท่ากับ 120 BPM เป็นการร้องของเดี่ยวโซปราโนและเดี่ยวเทเนอร์ เปรียบเสมือน พ่อเพลงและแม่เพลง และตอบรับจากประสานเสียง 4 แนว เปรียบเสมือนลูกเพลงที่ร้องทำนองรับต่อจากพ่อเพลงและแม่เพลง จังหวะของกลองในท่อนนี้ มีแนว เบสดรัม บรรเลงเป็นตัวดำ ซึ่งได้แรงบันดาลใจจากเสียงปรบมือให้จังหวะในเพลงต้นฉบับ และในส่วนของ กลองสแนร์ และ กลองทอม นั้น มีการเล่นจังหวะยกเป็นบางช่วง ให้มีความรู้สึกเหมือนกลองยาวภาคกลาง มีรูปแบบของคอร์ดที่เป็นแบบแผน (Chord pattern) ตั้งแต่ต้นจนจบเพลงซึ่งประกอบด้วยคอร์ด I-V-vi-IV หรือ E<sup>b</sup> Major, B<sup>b</sup> Major, C minor, A<sup>b</sup> Major

ท่อนกลางมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบจังหวะเป็นสไตส์ดิสโก (Disco) ทำให้เกิดความสนุกสนานมากยิ่งขึ้น แต่อัตราความเร็วยังคงไว้ที่ตัวดำเท่ากับ 120 BPM และในส่วนของท่านเป็นการสลับกันร้องทำนองหลักระหว่างพ่อเพลงแม่เพลงและลูกเพลง ในเนื้อร้องว่า “ฝนเทลมา ฝนเทลมา” ท่อนนี้จะเป็นท่อนสอดประสาน (Chorus) แทรกกลางระหว่างทำนองในช่วงแรกและช่วงที่ 2 เป็นการร้องประสานในทำนองหลักของประสานเสียง 4 แนวโดยไม่มีแนวเดี่ยวโซปราโนและเดี่ยว

เทเนอร์ร้องนำ เนื่องจากเป็นท่อนที่มีเนื้อร้องเกี่ยวกับการขอฝนจากเทวดา และเป็นการร้องประสานที่รับช่วงต่อมาจากแนวเดี่ยว

ในท่อนลงจบของเพลง เป็นการร้องสลับกันระหว่างเดี่ยวโซปราโนและเดี่ยวเทเนอร์กับประสานเสียง 4 แนว เป็นการร้องทำนองที่มีคำร้องว่า “นางแมวเอ๋ย เออเอ๋ยนางแมวเอ๋ย” จากนั้นประสานเสียง 4 แนวจึงร้องทำนองตอบกลับว่า “เพลงมา ฝนเพลงมา” จนจบเพลง

การวิจัยในครั้งนี้ประสบผลสำเร็จไปได้ด้วยดีและบรรลุตามวัตถุประสงค์ทุกประการ ผู้ประพันธ์สร้างสรรค์ผลงานการประพันธ์สำหรับการขับร้องประสานเสียงเพลงพื้นบ้าน ตำบลสระกะเทียม จังหวัดนครปฐม เผยแพร่ผลงานออกสู่สาธารณะชนในรูปแบบสื่อออนไลน์ อีกทั้งยังสามารถนำแนวคิดจากการสร้างสรรค์บูรณาการทางการเรียนการสอนวิชาดนตรี

#### การเผยแพร่บทประพันธ์เพลง

การสร้างสรรค์การขับร้องประสานเสียงเพลงพื้นบ้าน ตำบลสระกะเทียม จังหวัดนครปฐม จัดทำการบันทึกเสียง เพื่อเผยแพร่ออกสู่สาธารณะชนผ่านรูปแบบสื่อออนไลน์ผ่านช่อง “feicasper” ทางยูทูบ (Youtube) การจัดทำประสบผลสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์งานวิจัยทุกประการ รายชื่อผู้บันทึกเสียงและจัดทำ มีรายชื่อดังต่อไปนี้

#### ผู้บันทึกเสียง

|         |                                          |
|---------|------------------------------------------|
| โซปราโน | พรพิชชาณัฐ อยู่ดี จารวี แถมเงิน          |
| อัลโต   | วิกานดา สงวนสัตย์ ชวัลรัตน์ โพธิ์เงินงาม |
| เทเนอร์ | อานนท์ ห่อสกุลสุวรรณ ศราวุฒิ สุริวงศ์    |
| เบส     | บุญเกียรติ รวงผึ้ง ธนากรณ ใช้บางยาง      |
| กีตาร์  | ศราวุธ วิวรรณ                            |
| เบส     | ศศลักษณ์ อวิคุณประเสริฐ                  |
| กลองชุด | ศราวุธ วิวรรณ                            |

#### ผู้ควบคุมการบันทึกเสียง

ศศลักษณ์ อวิคุณประเสริฐ

## กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัย การสร้างสรรค์การขับร้องประสานเสียงเพลงพื้นบ้าน ตำบลสระกะเทียม จังหวัดนครปฐม ได้รับทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ภายใต้โครงการวิจัยสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาศักยภาพอาจารย์เข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ ปีงบประมาณ 2563

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.วิบูลย์ ตระกูลชัย อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่กรุณาให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยสร้างสรรค์ครั้งนี้

## Bibliography

- Bove, Kaitlin. "Non-Harmonic Tones." Accessed November 20, 2022.  
<https://kaitlinbove.com/>
- Chase, Samuel. "A Guide to the Types of Motion in Music." Accessed November 20, 2022. <https://hellomusictheory.com/>
- Document Management and Archival Policy. *Culture, Historical Development, Identity and Wisdom in Nakhon Pathom*. Bangkok: Kurusapa Printing, 1999. (in Thai)
- Hutchinson, Robert. "Music Theory for the 21st-Century Classroom." Accessed November 27, 2022. <https://musictheory.pugetsound.edu/>
- Lanford, Michael, "A Reevaluation of Isorhythm in the "Old Corpus" of the Montpellier Codex." Accessed September 20, 2021.  
<https://symposium.music.org/>
- Nawigamune, Anake. *Pleng Nok Satawat*. Bangkok: Phetchaburi Printing, 1980. (in Thai)
- Nawigamune, Anake. "Sra Kathiam Folk Song." In Thailand Cultural Centre, Folk Culture Issue, ed. Sujit Wongtate, Anake Nawigamune and Janphop Jobkraboun, 18-23. Bangkok: Paisarnsilp printing, 1986. (in Thai)
- Wisdom and Cultural Heritage. "Pleng Prob Kai (Pleng Wong)." Accessed April 1, 2021. <http://ich.culture.go.th/> (in Thai)